

Bruksela, 9 kwietnia 2020 r.
(OR. en)

7271/20

SOC 205
EMPL 162
ECOFIN 228
EDUC 121

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	6809/20 + COR 1-3
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r. i wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu (8 kwietnia 2020 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2020 r. i wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu; Rada przyjęła te konkluzje w procedurze pisemnej 8 kwietnia 2020 r.

**Konkluzje Rady w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego
na 2020 r. i wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu**

ODNOTOWUJĄC, ŻE

1. Roczna strategia zrównoważonego wzrostu gospodarczego wyznacza priorytety polityki gospodarczej, zatrudnieniowej i społecznej w UE i jej państwach członkowskich w 2020 r. i równocześnie podkreśla, że wzrost nie jest celem samym w sobie, ale musi służyć ludziom i planecie. Transformacja ekologiczna, technologiczna i demograficzna wymaga przejścia na wzrost przyjazny środowisku oraz zmobilizowania innowacyjnych technologii cyfrowych i zrównoważonych, by zapewnić dobre jakościowo miejsca pracy i zwiększyć produktywność – z myślą o sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji. Przekształcając naszą społeczną gospodarkę rynkową, musimy zadbać, by Europa pozostała miejscem najbardziej rozwiniętych systemów zabezpieczenia społecznego.
2. Priorytety te są spójne z priorytetami wyznaczonymi w programie strategicznym Rady i z priorytetami wyznaczonymi przez Komisję. Aby promować przejście na neutralną klimatycznie, sprawiedliwą, inkluzywną i konkurencyjną gospodarkę oraz wspólnie dążyć do realizacji zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i celów zrównoważonego rozwoju, należy starannie wyważyć działania polityczne w czterech wymiarach: środowisko, produktywność, sprawiedliwość oraz stabilność makroekonomiczna. Transformacja ekologiczna może przynieść nowe miejsca pracy i sprzyjać większemu dobrostanowi, ale potrzebne będą znaczne inwestycje publiczne i prywatne, by móc poradzić sobie z krótkookresowymi kompromisami i potencjalnymi negatywnymi skutkami oraz by nie pozostawiać nikogo w tyle.

3. Europejska gospodarka nadal rośnie, a wskaźnik zatrudnienia jest rekordowo wysoki, należy jednak podjąć dalsze wysiłki, by zaradzić wciąż istniejącym dysproporcjom i nierównościom społecznym. W 2020 r. – mimo prognozowanego spowolnienia gospodarczego – wskaźnik zatrudnienia w UE będzie prawdopodobnie bliski 75%. Ryzyko ubóstwa czy wykluczenia społecznego w ostatnich latach wyraźnie maleje, ale do 2020 r. uda się je zlikwidować prawdopodobnie wobec znacznie mniej niż 20 milionów osób. Na wysokim poziomie utrzymują się także nierówności dochodowe, które w ostatniej dekadzie wzrosły.
4. Europa stopniowo realizuje Europejski filar praw socjalnych. W przypadku 9 spośród 14 podstawowych wskaźników społecznych przewidzianych w towarzyszącej filarowi tablicy wskaźników między państwami członkowskimi zachodzi konwergencja. Kluczowe znaczenie dla promowania sprawiedliwości i pozytywnej konwergencji mają dalsze inwestowanie w umiejętności oraz w dostępne, odpowiednie i zrównoważone systemy zabezpieczenia społecznego, a także walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Aktywne polityki rynku pracy powinny być dobrze zintegrowane z polityką społeczną i wspierać aktywne włączanie w rynek pracy i włączenie społeczne.
5. Strategia „Europa 2020” służyła jako długoterminowe ramy strategiczne ukierunkowujące kształtowanie polityki w ramach europejskiego semestru oraz w ramach wytycznych w dziedzinie polityki zatrudnienia. Obowiązywanie strategii dobiega końca, ważne jest więc, by w ramach europejskiego semestru w stosowny sposób oprzeć się na jej osiągnięciach oraz włączyć w semestr zasady Europejskiego filaru praw socjalnych i cele zrównoważonego rozwoju. Nie należy nadmiernie obciążać europejskiego semestru.

PODKREŚLAJĄC, ŻE

6. Aby ambitna polityka klimatyczna i środowiskowa przyniosła sukces, nikt nie powinien pozostać w tyle. Należy więc zapewnić odpowiednie wsparcie dla ludności i regionów, które mogą negatywnie odczuć przechodzenie na neutralność klimatyczną. Kluczowe będzie także inwestowanie w innowacyjne technologie i umiejętności cyfrowe i zrównoważone, tak by można było wykorzystać pojawiające się możliwości.

7. Choć trwający wzrost gospodarczy przyniósł poprawę sytuacji na rynkach pracy, wzrost płac pozostaje umiarkowany. Mimo że w 2019 r. w większości państw członkowskich, w których minimalne wynagrodzenie jest regulowane ustawowo, jego poziom wzrósł, ubóstwo pracujących w UE jest wciąż wysokie. Zaradzenie temu zjawisku wymaga wielowymiarowego podejścia obejmującego szeroki zakres polityk. W kilku państwach członkowskich odsetek osób zmuszonych do pracy w niepełnym wymiarze godzin pozostaje wysoki, a rozpowszechnienie nietypowych form pracy przyczynia się do segmentacji rynku pracy. Dobrze skonstruowane przepisy o ochronie zatrudnienia powinny chronić pracowników, a jednocześnie nie powinny utrudniać zmieniania miejsca pracy ani tworzyć zachęt do fikcyjnego samozatrudnienia. W tej kwestii kluczowe jest zaangażowanie partnerów społecznych.
8. W obliczu zmian demograficznych i technologicznych, ograniczeń związanych z zasobami środowiskowymi oraz niepewności geopolitycznych przyszły dobrobyt będzie w dużej mierze zależeć od wyższej produktywności i innowacyjności, które mogłyby zrekompensować mniejszą liczbę osób w wieku produkcyjnym. Nie da się tego osiągnąć bez daleko idących inwestycji w kształcenie, szkolenie i umiejętności, które to inwestycje mają znaczny wpływ na perspektywy zawodowe ludzi. Jednak w ciągu ostatniej dekady uczestnictwo w uczeniu się dorosłych, zwłaszcza ze strony osób o niskich kwalifikacjach, wzrosło jedynie nieznacznie; tylko kilka państw członkowskich zdołało osiągnąć istotną poprawę. Ponadto poprawa dostępności dobrych jakościowo systemów kształcenia i szkolenia oraz ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki pozostają kluczowe dla zapewnienia powszechnego uczestnictwa w życiu społecznym.

9. Zapewnienie równości płci pozostaje wyzwaniem. Szerszy dostęp do niedrogiej, dobrej jakościowo wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz usług opieki długoterminowej, a także odpowiednia polityka w zakresie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym mogą pomóc w szczególności kobietom podejmować lub utrzymywać zatrudnienie – z pozytywnym skutkiem, m.in. dla zmniejszania ubóstwa dzieci. Jedynie w kilku państwach członkowskich podejmowane są konkretne środki mające zaradzić luce płacowej poprzez zwiększanie przejrzystości płac. Sytuacja na rynku pracy osób młodych w wieku 15–24 lat stale się poprawia, jednak w niektórych państwach członkowskich znaczna część tych osób pozostaje bez pracy lub jest bierna zawodowo. Ponadto należy zwiększyć integrację na rynku pracy grup niedostatecznie reprezentowanych, w tym osób ze środowisk migracyjnych, Romów oraz osób z niepełnosprawnościami. Zdolność publicznych służb zatrudnienia do prowadzenia aktywnych polityk rynku pracy wobec różnych grup osób poszukujących pracy poprawiła się, ale wyzwania wciąż istnieją, zwłaszcza jeżeli chodzi o docieranie do osób najbardziej oddalonych od rynku pracy oraz zapewnianie lepszej integracji i współpracy ze służbami socjalnymi i służbą zdrowia.
10. Korzystna atmosfera gospodarcza oraz rozwój sytuacji na rynku pracy przełożyły się na znaczną poprawę ogólnej sytuacji społecznej, czego wyrazem są ogólny wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, spadek pogłębionej deprywacji materialnej, a także – w mniejszym stopniu – odsetek osób żyjących w gospodarstwach domowych osób (quasi-) bezrobotnych. Jednak zarówno ogólny wskaźnik zagrożenia ubóstwem, jak i ubóstwo pracujących zasadniczo utrzymały się na stałym poziomie, a w niektórych państwach dochód do dyspozycji gospodarstwa domowego nie powrócił do poziomu sprzed kryzysu. Ponadto w 2018 r. wpływ transferów socjalnych (bez emerytur) na ograniczanie ubóstwa spadł, a zagrożenie ubóstwem i stopień ubóstwa osób żyjących w gospodarstwach domowych osób (quasi-) bezrobotnych wciąż rosł.
11. Niektóre grupy znajdujące się w trudnej sytuacji, np. dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, osoby ze środowisk migracyjnych oraz osoby pochodzenia romskiego, zazwyczaj są w znacznie większym stopniu narażone na ubóstwo czy wykluczenie społeczne. W ciągu ostatniej dekady wzrosła bezdomność, będąca skrajnym przejawem ubóstwa, a w niektórych państwach członkowskich złe warunki mieszkaniowe dotyczą znacznego odsetka gospodarstw domowych.

12. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w państwach członkowskich UE średnio zaczął już maleć i przewiduje się jego dalszy spadek, znacznie wzrosnąć ma zaś współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, co będzie skutkować presją na systemy zabezpieczenia społecznego (w tym na emerytury i usługi opieki długoterminowej). W tym kontekście kluczowe jest podjęcie odpowiednich środków (np. promowanie dłuższego życia zawodowego), które przyczyniłyby się do stabilności i adekwatności systemów emerytalnych oraz zaradziłyby problemowi kurczącej się siły roboczej.
13. Odpowiedni powszechny dostęp do dobrych jakościowo usług zdrowotnych, opieki długoterminowej oraz profilaktyki i promocji zdrowia, zapewniane przez stabilne systemy opieki zdrowotnej, to zasadniczy element dobrostanu, mający wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Zmiany demograficzne sprawiają, że inwestowanie w opiekę zdrowotną, opiekę długoterminową oraz poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy staje się coraz ważniejsze. Aby sprostać tym i innym wyzwaniom, z pełnym poszanowaniem krajowych kompetencji w tej dziedzinie, należy kontynuować modernizację systemów opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej.
14. Wraz z pojawianiem się nowych form pracy modernizowane są systemy zabezpieczenia społecznego: niektóre państwa członkowskie rozszerzają ich zakres i poprawiają ich adekwatność. Stosownie do sytuacji krajowej należy zapewnić dostęp do zabezpieczenia społecznego wszystkim, niezależnie od statusu zawodowego.
15. Wzrosły wyzwania dla spójności społecznej zarówno w obrębie państw członkowskich, jak i między nimi. W ciągu ostatniej dekady w państwach członkowskich zwiększyły się nierówności dochodowe, nierówności w dostępie do podstawowych usług oraz nierówność szans. Różnice między biednymi i bogatymi regionami Europy rosną. Zmiana technologiczna i transformacja ekologiczna, choć przyniosą nowe możliwości, mogą te różnice zwiększyć i stworzyć potrzebę odpowiednich inwestycji oraz ciągłych wysiłków na rzecz pozytywnej konwergencji między państwami członkowskimi i w ich obrębie.

16. Zasadniczym elementem europejskiej społecznej gospodarki rynkowej pozostaje dobrze funkcjonujący dialog społeczny, jednak stopień zaangażowania węg znacznie się różni zależnie od państwa członkowskiego. Włączanie partnerów społecznych w przygotowywanie reform może poprawić ich kształt i realizację, a ostatecznie przynieść lepsze efekty społeczno-gospodarcze. Należy zwrócić uwagę na zapewnienie, by partnerzy społeczni mieli wystarczające zdolności do udziału w debacie politycznej. Ważną rolę w zapewnianiu skutecznego opracowywania i realizowania reform odgrywa także angażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, BY:

- odzwierciedliły w krajowych programach reform priorytety rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego i uwzględniły wnioski ze wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu.
- zintensyfikowały wysiłki na rzecz wdrożenia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i przyczyniły się do wypracowania unijnego planu działań służącego realizacji filaru.
- wdrożyły zalecenia dla poszczególnych krajów z 2019 r., a w stosownym przypadku – zalecenia z 2019 r. dla strefy euro.
- skorzystały z tablicy wskaźników społecznych, przeglądu sytuacji w dziedzinie zatrudnienia oraz przeglądu sytuacji w dziedzinie ochrony socjalnej, by ukierunkować swoje wysiłki konwergencyjne.
- potwierdziły w krajowych programach reform cele zrównoważonego rozwoju istotne w ramach europejskiego semestru.

WZYWA KOMISJĘ, BY:

- opracowała w trybie priorytetowym strategię na okres po 2020 roku z jasnymi i ambitnymi celami zatrudnieniowymi i społecznymi, opierając się na Europejskim filarze praw socjalnych i na efektach strategii „Europa 2020” oraz uwzględniając wspólną ocenę Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej z 2019 r., i w opracowywanie to włączyła oba te komitety.
- dopilnowała, by podczas oceny polityk UE i państw członkowskich odpowiednio rozważane były kwestie zatrudnieniowe i społeczne, zwłaszcza w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej.
- podczas przyszłych działań służących budowie silniejszej Europy socjalnej i realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych współpracowała z Komitetem ds. Zatrudnienia i Komitetem Ochrony Socjalnej.
- wspierała Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej w działaniach mających usprawnić narzędzia monitorowania stosowane w kontekście europejskiego semestru z uwzględnieniem stosownych celów zrównoważonego rozwoju.
- opublikowała zalecenia dla poszczególnych krajów, po to by zapewnić wystarczająco dużo czasu na dyskusję na szczeblu krajowym i unijnym w ramach Rady i jej organów przygotowawczych.

WZYWA KOMITET DS. ZATRUDNIENIA I KOMITET OCHRONY SOCJALNEJ, BY:

- ściśle współpracowały z Komisją w jej przyszłych inicjatywach wspierających w szczególności wdrażanie zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i Europejskiego Zielonego Ładu oraz podczas opracowywania strategii na okres po 2020 r., po to by zapewnić należyte uwzględnienie oddziaływania zatrudnieniowego i społecznego.
- kontynuowały prace nad nadzorem wielostronnym i tematycznym oraz analizą porównawczą oraz dalej monitorowały sytuację zatrudnieniową i społeczną w państwach członkowskich i dostarczały Radzie stosowanych danych na potrzeby dyskusji w ramach europejskiego semestru.

- usprawniły narzędzia monitorowania stosowane w celu ukierunkowania wysiłków państw członkowskich na rzecz pozytywnej konwergencji, biorąc przy tym pod uwagę agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.
- ściśle współpracowały z innymi komitetami doradczymi i zainteresowanymi stronami, w szczególności z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym, Komitetem Polityki Gospodarczej, Komitetem ds. Edukacji, Grupą Roboczą ds. Zdrowia Publicznego na szczeblu wyższych urzędników i europejską siecią publicznych służb zatrudnienia, zapewniając tym samym wyważone uwzględnianie kwestii gospodarczych, zatrudnieniowych i społecznych w ramach europejskiego semestru.
- nadal ściśle współpracowały z partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim w celu propagowania skutecznego dialogu społecznego i obywatelskiego zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym.
